

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-02431/2019-ERU

V Ostravě 2. září 2019

Č. j. 02431-6/2019-ERU

U S N E S E N Í

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-02431/2019-ERU a zahájeném dne 14. března 2019 s obviněným z přestupku, fyzickou osobou podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2018 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-02431/2019-ERU s účastníkem řízení, kterým je fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 1. června 2018 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Vysočany, v části obce Housko, u budovy č. p. 40, zemní práce související s opravou kanalizace, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně, se podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), **zastavuje.**

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 14. března 2019 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením Oznámení o zahájení správního řízení č. j. 02431-3/2019-ERU ze dne 14. března 2019 správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 11114/2018-ERU a zahájené dne 15. listopadu 2018 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 22. ledna 2019 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 11114-13/2018-ERU. Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 1. června 2018 v obci Vysočany, v části obce Housko, u budovy č. p. 40 v blízkosti plynárenského zařízení středotlakého plynovodu IPE DN 90 (dále také „středotlaký plynovod“ či „plynárenské zařízení“) činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému ve shora konkretizovaném protokolu o kontrole účastník řízení nepodal žádné námítky.

III. Průběh správního řízení

Dne 26. února 2019 byl do správního spisu převzat kontrolní spis sp. zn. 11114/2018-ERU, o čemž byl vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 02431-2/2019-ERU.

Správní orgán v souladu s ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky zahájil dne 14. března 2019 doručením oznámení o zahájení řízení, č. j. 02431-3/2019-ERU (dále jen „oznámení“), účastníku řízení správní řízení. Zároveň s oznámením o zahájení řízení byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu, požádat o nařízení ústního jednání a vyjádřit se k podkladům. Účastník řízení na toto oznámení nijak nereagoval.

Dle kontrolního spisu účastník řízení prováděl opravu havárie pro obec Vysočany, adresa Molenburk 130, 679 13 Vysočany dále jen („obec Vysočany“). Úřad dne 1. srpna 2019 zaslal obci Vysočany Žádost o poskytnutí podkladů a informací, č. j. 02431-4/2019-ERU, kterou se obce Vysočany dotazoval, zda v místě poškození plynárenského zařízení dne 1. června 2018 došlo k havárii kanalizačního řádu, jak urgentní byl zásah odstranění havárie a jaké škody by v případě neodstranění havárie hrozily. Tato žádost byla obci Vysočany doručena dne 1. srpna 2019.

Správní orgán obdržel dne 6. srpna 2019 vyjádření obce Vysočany, vedené pod č. j. 02431-5/2019-ERU, v němž obec Vysočany uvedla, že dne 1. června 2018 byla prováděna oprava havárie kanalizace v obci Vysočany, u budovy č.p. 40. Při havárii došlo ke zborcení potrubí v komunikaci a k propadu komunikace. Při havárii hrozilo bezprostřední ohrožení dopravy na místní komunikaci a vytopení nemovitostí. Na základě těchto skutečností byla objednána oprava havárie kanalizace u účastníka řízení.

Obec Vysočany dále uvedla, že potrubí plynovodu nebylo řádně obsypáno a chyběla také výstražná páska. Při opravě kanalizace bylo zjištěno, že potrubí plynovodu bylo uloženo přímo pod betonovým potrubím kanalizace. Při demontáži betonového potrubí, došlo k poškození plynovodu a následnému úniku plynu.

Na závěr obec Vysočany uvedla, že pokud by byla dodržena požadovaná ochranná vzdálenost 0,5 m nebo pokud by na potrubí byla naistalována chránička, k havárii a následnému úniku plynu by vůbec nemuselo dojít.

Správní orgán dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-02431/2019-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

Zemní práce prováděl účastník řízení na základě telefonické objednávky pro obec Vysočany. Předmětem plnění bylo oprava havarijního stavu kanalizace (zhrouceného potrubí).

Vzhledem k tomu, že se jednalo o opravu havárie, nebylo před zahájením prací správcem plynárenského zařízení vydáno stanovisko k existenci sítí plynárenského zařízení ani provedeno vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu.

Dne 1. června 2018 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Vysočany, části obce Housko, u budovy č. p. 40 k poškození středotlakého plynovodu.

Dle vyjádření účastníka řízení ze dne 22. listopadu 2018 prováděl práce zaměstnanec účastníka řízení pan [REDAKCE] pásovým rypadlem značky Kubota. Plynárenské zařízení nebylo obsypáno pískem ani opatřeno výstražnou folií, což v průběhu kontroly účastník řízení doložil fotodokumentací z místa poškození.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 852 m³ plynu do ovzduší za dobu 60 minut a k přerušení dodávky plynu 27 zákazníkům v kategorii domácnost, jak vyplývá z Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 4. června 2018 a z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 1. června 2018, ze kterého dále vyplývá, že účastník řízení prováděl zemní práce strojně.

Z vyjádření obce Vysočany je zřejmé, že práce, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu, byly práce na havárii kanalizace, kdy došlo k propadnutí místní komunikace a byla ohrožena doprava na místní komunikaci a hrozilo i vytopení nemovitostí, tudíž se ze strany účastníka řízení jednalo o práce, které bezprostředně odvracely nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem.

V. Právní hodnocení

V. I. Použitá právní úprava

Dle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

V daném případě je rozhodné datum 1. června 2018, tedy den, kdy došlo k porušení plynárenského zařízení.

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2018 vstoupil v účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky, který podle § 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od nabytí své účinnosti dvakrát novelizován, naposledy s účinností od 1. ledna 2019. Energetický zákon byl v době od spáchání vytykaného jednání účastníkem řízení novelizován jednou, rovněž s účinností od 1. ledna 2019.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytykané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění účinném do 30. listopadu 2018 a energetického zákona).

V. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě zaměstnanec účastníka řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského (energetického) zařízení. Jednání zaměstnance účastníka řízení je tak přičitatelné účastníkovi řízení podle ust. § 22 odst. 2 ve spojení s ust. § 22 odst. 3 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Nad rámec výše uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná

se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

V. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům a k úniku plynu do ovzduší.

V. V. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán v rámci posuzovaného případu zkoumal otázku existence možných okolností vylučujících protiprávnost, tedy okolností, za kterých čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem ve smyslu částí druhé hlavy V zákona o odpovědnosti za přestupky.

Dle ust. § 24 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem (jde o tzv. krajní nouzi). Dle ust. § 24 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky nejde o krajní nouzi, jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

Účastník řízení svou činností, v jejímž důsledku došlo k poškození plynárenského zařízení, odvracel přímo hrozící nebezpečí, které sám nevyvolal. V důsledku havárie kanalizace byla ohrožena doprava na místní komunikaci a i hrozilo vytopení nemovitostí, kdy účastník řízení činil bezodkladně úkony za účelem odstranění vzniklé havárie. Neprovedení vytyčení nemělo na poškození plynárenského zařízení vliv, jelikož plynárenské zařízení nebylo řádně obsypáno a chyběla také výstražná páska. Při opravě kanalizace bylo zjištěno, že potrubí plynovodu bylo uloženo přímo pod betonovým potrubím kanalizace. Při demontáži betonového potrubí tak nebylo možné předvídat poškození plynovodu a následný únik plynu. Účastník řízení navíc způsobenou škodu (za únik plynu a poškození plynárenského zařízení) zcela uhradil.

Správní orgán tak má za to, že v postupu účastníka řízení při provádění prací spočívajících v odstranění havárie lze shledat okolnosti vylučující protiprávnost, když byly

naplněny znaky jednání v krajní nouzi dle ust. § 24 odst. 1 zákona o odpovědnost za přestupky.

Jak bylo zjištěno během kontroly, účastník řízení prováděl opravu havárie kanalizačního potrubí, takže si nemohl vyžádat stanovisko správce ani vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Správní orgán je tak toho názoru, že účastník řízení vyvinul veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby spáchání přestupku zabránil, a tudíž dle ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky za přestupek neodpovídá.

V. VI. Zastavení správního řízení

Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání přestupku, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytykaného přestupku, a zároveň musí být delikvent za přestupek odpovědný. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytykané jednání účastníka řízení dne 1. června 2018 sice naplnilo jak formální, tak i materiální stránku přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, ale správním orgánem bylo shledáno, že účastník řízení však za přestupek nebyl odpovědný. Je tedy nutné konstatovat, že vytykané jednání účastníka řízení ze dne 1. června 2018 není přestupkem dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, a proto správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-02431/2019-ERU podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí (usnesení) lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí (usnesení), nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí (usnesení) připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Tecl, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava